

RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering	26 september 2024
Voorstelnummer	D770345
Datum raadsvoorstel	10 juni 2024
Portefeuillehouder(s)	Y. Roos-Bakker
Commissie	ARC
Datum commissie	19 september 2024
Soort agendering	Ter vaststelling
Agendapunt	
Team	RO - Beleid en Vastgoed
Opsteller	Pieter Korstanje
Datum B&W besluit	24 juni 2024
Bijlagen:	2

Onderwerp : Begrenzing Zuurvenspolder als Natuurnetwerk Nederland

Voorgesteld besluit

voor de gemeentelijke gronden in de Zuurvenspolder, met uitzondering van de voormalige vuilstort aan de Oosterdijk, begrenzing als Natuurnetwerk Nederland aan te vragen bij de provincie Noord-Holland.

Geheimhouding

Geheimhouding ☐ Ja ☒ Nee

RAADSVOORSTEL

INLEIDING

De Zuurvenspolder, aan de oostzijde van Bergen, is een gebied met natuur- en landschapswaarden. Er is een bewonersinitiatief gestart van dit gebied een natuur- en landschapspark te maken. Om het initiatief mogelijk te maken is het nodig dat de polder onderdeel gaat uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Voor de eigen gronden van de gemeente dient de gemeente een verzoek hiertoe in te dienen bij de provincie.

INVLOED KADERS OP KEUZERUIMTE

De begrenzing van de Zuurvenspolder als Natuurnetwerk Nederland is een vrijwillige keuze van de gemeente.

TOELICHTING OP HET VOORSTEL

Bewonersinitiatief Zuurvenspolder

Een aantal bewoners is zo'n vijf jaar geleden een initiatief gestart om de natuur- en landschapswaarden van de Zuurvenspolder te behouden en te verstevigen. Inmiddels hebben de bewoners de Stichting Zuurvenspolder opgericht, met als doel: 'Het duurzaam ontwikkelen, beheren en beschermen van natuur in de Zuurvenspolder en omgeving, en het unieke karakter van deze polder te behouden'.

In 2022 heeft Landschap Noord-Holland 5 ha grond gekocht in de Zuurvenspolder, om bij te dragen aan het initiatief. De aankoop is gedaan met gelden uit het zgn. Noord-Hollands Natuurfonds, waarin inwoners en bedrijven geld kunnen doneren voor aankoop van grond ten behoeve van natuurontwikkeling.

In de Zuurvenspolder ligt een waterbergingslocatie die deels in eigendom is van het hoogheemraadschap. De waterberging kent een natuurvriendelijk beheer.

Verder liggen er gronden in de polder die in eigendom zijn bij de provincie. Een deel van deze gronden heeft al een NNN-begrenzing. De provincie verpacht de gronden in kortdurende pacht.

In de Zuurvenspolder liggen verder gronden van de gemeente. Voor een deel betreft dit de voormalige vuilstort aan de Oosterdijk, die voor een deel in gebruik is als gemeentelijk baggerdepot en opslaglocatie. Langs de Baakmeerdijk heeft de gemeente een weiland in eigendom en een tweede voormalige vuilstortlocatie. Verder liggen er tegen de bebouwing van Bergen weilanden in eigendom. Een groot deel van de gronden hebben op dit moment een schapenbegrazing. Daarnaast is grond uitgegeven in kortdurende pacht. De betreffende agrariër is op de hoogte gebracht van de planvorming voor de polder.

Tenslotte hebben enkele particulieren een grondpositie in het gebied. Een deel daarvan heeft aangegeven de gronden in te willen brengen bij het bewonersinitiatief.

Voor de hele polder zijn de natuurpotenties onderzocht. Door de variatie aan bodemtypen en de aanwezigheid van kwalitatief goed kwelwater vanuit de duinen en de haakwallen van Bergen zijn de mogelijkheden voor een gevarieerde natuurontwikkeling in de Zuurvenspolder groot.

Het bewonersinitiatief voorziet in de realisatie van een natuur/landschapspark met recreatieve mogelijkheden, waarbij door alle partijen in het gebied zoveel mogelijk grond

wordt ingebracht. De eerste stap is de begrenzing van de gronden in de Zuurvenspolder als Natuurnetwerk Nederland. Op de raadsinformatieavond van 16 mei 2024 heeft de Stichting Zuurvenspolder de plannen voor de Zuurvenspolder toegelicht.

Begrenzing Natuurnetwerk Nederland

Een deel van de provinciale gronden en de aankoop van Landschap Noord-Holland zijn al begrensd als Natuurnetwerk Nederland. Waarom is begrenzing van de NNN gronden van de gemeente gewenst? Zonder begrenzing als NNN kan het bewonersinitiatief niet worden gerealiseerd:

- Wanneer gronden worden begrensd kan een beheerder subsidie krijgen voor inrichting en beheer;
- Begrenzing maakt realisatie van de natuurpotentie mogelijk;
- Begrenzing geeft planologische beschermingsstatus;
- Wanneer de gemeente haar gronden voordraagt voor begrenzing, zal de provincie ook de overige provinciale gronden begrenzen als NNN. Verder heeft een particulier aangegeven dat zijn gronden begrensd kunnen worden.

Door begrenzing als NNN is er in het gebied geen woningbouw, of overige ruimtelijke ontwikkeling met grote impact mogelijk. Aangezien de Zuurvenspolder op dit moment al onder het provinciale beschermingsregime Bijzonder Provinciaal Landschap valt zijn dergelijke ontwikkelingen op dit moment ook al zeer beperkt.

Begrenzing als NNN heeft geen externe planologische werking. Dit houdt in dat begrenzing eventuele ontwikkelingen in naastgelegen gebieden niet beperkt. Bij actualisatie van het bestemmingsplan/omgevingsplan voor het buitengebied krijgen de gronden een natuurbestemming.

De voormalige vuilstort aan de Oosterdijk blijft buiten de begrenzing als NNN. De gemeentelijke activiteiten blijven hier in stand. Verder zijn deze gronden naast het gebruik als baggerdepot en opslag, potentieel in beeld voor gebruik als zonneweide.

Masterplan

In samenspraak met betrokken partijen in de Zuurvenspolder, waaronder agrariërs, is het Masterplan Zuurvenspolder opgesteld. Het masterplan gaat in op de geschiedenis en karakteristieken van de plek en toont hoe de potenties van het onderliggende landschap vorm kunnen gaan geven aan de toekomst. Het plan toont verder de mogelijkheden voor natuurontwikkeling, recreatie en biedt zicht op nieuwe perspectieven, zoals landschapsbeheer door agrariërs.

Vervolg

Een besluit om de gemeentelijke gronden nu aan te melden voor NNN-begrenzing betekent niet dat daarmee ook een besluit over toekomstig beheer en eigendom wordt genomen. Dit volgt nadat de planvorming daaromtrent verder is uitgewerkt.

DOOR HET COLLEGE OVERWOGEN ALTERNATIEVEN

Ons college wil het bewonersinitiatief graag een kans geven en heeft daarom het verzoek tot NNN-begrenzing aan u voorgelegd. De gemeente heeft de gronden in de Zuurvenspolder al lang in eigendom, zonder dat er zicht is op een ontwikkeling.

REGIONALE SAMENWERKING EN COULEUR LOCALE

Betreft een lokaal initiatief.

RISICO'S

Wanneer de Zuurvenspolder niet als NNN wordt aangewezen betekent dit dat een toekomstige eindbeheerder geen subsidie kan aanvragen voor het natuurbeheer. Het initiatief wordt daarmee niet kansrijk.

FINANCIËN

Met de aanwijzing van de gronden als NNN zijn geen financiën gemoeid. Voor eventueel overdracht van eigendom en beheer van gronden volgt een voorstel wanneer de planvorming daarvoor gereed is.

DUURZAAMHEID

Het initiatief heeft een positief effect op de biodiversiteit.

PARTICIPATIE

Het initiatief om van de Zuurvenspolder een landschapspark te maken is een bewonersinitiatief. Het initiatief is besproken met inwoners, agrariërs, natuurorganisaties, het waterschap en terreinbeheerders.

UITVOERING, PLANNING EN ORGANISATIE

Na aanmelding bij de provincie wordt de aanwijzing van de Zuurvenspolder als NNN meegenomen in de eerstvolgende aanwijzingsronde. In het voorjaar van 2025 vindt dan de definitieve aanwijzing plaats.

BIJLAGEN

- Kaart met ligging gronden
- Masterplan Zuurvenspolder

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Bergen

mr. M.N. (Martijn) Schroor
secretaris

L.Hj. (Lars) Voskuil
burgemeester